

Spremenov v orgljah in sicer pojočih nahajaš 16, postranskih vlakov 5. V prvem manualu so: 1. Principal 8'; 2. Bordun 16'; 3. Gamba 8'; 4. Wienerflöte 8'; 5. Spitzflöte 4'; 6. Octav 4'; 7. Cornett 2 $\frac{2}{3}$ '; 8. Mixtur 2'. V II. manualu: 9. Geigenprincipal 8'; 10. Flöte harmonique 8'; 11. Salicional 8'; 12. Lieblich-Gedeckt 8'; 13. Fugara 4'; 14. Pedal. 14. Principalbass 16'; 15. Subbass 16'; 16. Octavbass 8'. Postranski vlaki: 17. Pedalkoppel k I. in II. manualu. 18. Manualkoppel I. k II. manualu; 19. Mezzoforte; 20. Fortissimo; 21. Piano. Intonacija je izborna, jaz bi djal pri nekaterih spremernih sijajna. Značaje posameznih spremenov sta naša vrla umetnika jako srečno pogodila. Osobito sta nas »Salicional« in »Lieblich-Gedeckt« iznenadila. Pojó ti nežno in mило, da človeku kar mehko pri srcu postaja. Posebno vrlino kažeta brata Zupana v basih. To ti vse krepko, veličastno in plemenito doni, da te kar pretresuje. Vse poje naravno; in ako čuješ polne orglje, imaš sijajen, mogočen utis. Ničesar se ti ne usiljuje, nobenih divjih glasov ne nahajaš v tonalnih efektih, vse je dostojno, cerkvi primerno.

Izrekamo svojo končno sodbo: »Orglje, ki sta postavila brata Zupana v semeniški cerkvi v Mariboru so se gledé dispozicije, izpeljave, intonacije, mehanike, gledé pravega razmerja med tonalnim efektom in akustiko cerkve, vrlo posrečile in zatorej bratoma umetnikoma prav srčno na tem vspehu častitamo ter ju kakor tudi g. Goršiča prav toplo priporočamo. Sklepam s prošnjo: Nikar se prepirati, kateri imenovanih umetnikov, gosp. Goršič ali gg. brata Zupana, je boljši, temveč radujmo se Slovenci, da imamo tako ugledne umetnike, katerih ime že v Nemcih slovi. L. Hudovernik.

Gospodarske stvari.

Žveplo pri kletarstvu.

Žveplanje je za ohranjenje prazne vinske posode neobhodno potrebno in žveplo se rabi tudi za žveplanje vina. Pri žveplanju je pa treba previdnosti in se mora prav ravnati; kajti žveplanje je koristno, če se prav in v pravem času vrši, sicer je pa škodljivo. Prazen sod se mora najpoprej dobro izmiti, na pilko obrniti, da se voda izteče in sod posuši. Moker sod se ne sme žveplati, ker mokrota pomanjša vspeh žveplanja in ker žveplena kislina mokremu lesu, oziroma sodu, škoduje.

Prazni osnaženi suhi sodi se v suhi kleti vsak mesec, v vlažni kleti pa vsaka dva meseca enkrat žveplajo. Za žveplanje se vzamejo platneni traki, ki so v žveplo namočeni. Da žveplo v sod ne kaplje, je dobro, da se na žico (drot) pod žveplo majhna skledica priveže, da na tisto in nikar v sod ne pada. Žveplanje ugonobi plesnive glive, ovira nekatere vinske bolezni in vinu ali sadjevcu (tolkli) okus po gnilobi in pa preobilni kislec odvzame.

Nekateri priporočajo, da sode, katere iz kakihkoli vzrokov ne moremo napolniti, žveplamo, da se vino ne skazi in plesnoba ne dela. To se pa le tedaj sme zgoditi, če vino ni na pipi, ker novo žveplano vino je nezdravo. Žveplan sod se mora vselej, preden se vino vanj nalije, poprej z vodo splakniti. F. P—k.

Za rogove pri živini.

Ako se živina rada bode, je nevarnost za rogove velika. Umni gospodar si tudi v tem slučaju ve pomaga. Iz primerrega, najboljša iz orehovega lesa napravi si kroglice, ki merijo v premeru kakih deset centimetrov.

V te se napravi luknja in natakne se na rogove. Da ostanejo kroglice na svojem mestu, zvrta se skozi kroglico in rog mala luknjica in prepelje se skozi njo žica ali drat, ki dolgo časa drži. Ni se treba več bati, da bi si živina poškodovala rogove na ta ali oni način.

Sejmovi. Dne 9. aprila v Središču. Dne 10. aprila v Koprivnici. Dne 11. aprila v Sevnici.

Dopisi.

Iz Budapešte. (Kušutov pogreb.) Ah, moja rebra; joj, moji prsti na nogah! Vse je zdrobljeno. Se mi pa tudi prav zgodi. V petek mi je na Dunaju neki Madjar rekel, da takega pogreba še nikdar ni svet videl, kakor bo 1. aprila v Budapešti. Hát barátom! Antal ne sme manjkati. Hipoma pretrgam svoje trgovinsko potovanje in danes zjutraj sem že stopil semkaj na »sveta tla, v madjarsko Meko«. Kar sem tu slišal in videl, morate rojaki takoj zvedeti. Ne bil bi verjel. Lasje so mi ustajali; oči so mi žarele sv. srda; ves sem trepetal v zeleni jezi, da kaj takega doživimo v Avstro-Ogrski, ki spada pod vladu slavnih Habsburžanov, naših očetov. Kušutov pogreb je bil tukaj — in še kako slovesen! Toliko tisoč in tisoč ljudstva iz cele Madjarske, da sem strmel nad nebrojno množico. Celo glavno mesto bilo je v istini preplavljeno od naroda, vse polno, stiska in grozna gnječa povsod, kamor sem se preril. — In to vse na čast velikanskemu Kušutu!? — Kdo pa je bil ta mož? Rojen l. 1802 bil je nekaj časa odvetnik v Budapešti. Pozneje jel se je baviti s politiko, in čeravno po rojstvu Slovak, postal je strasten Madjar, toraj renegat, odpadnik, janičar, poturica od nog do glave. Zaradi veleizdajskih govorov in spisov bil je l. 1839 obsojen v 4letno ječo. A že po enoletnem zaporu bil je pomiloščen in odslej jel je kar besneti proti avstrijski vladni cesarja Ferdinanda v svojem listu »Pesti Hirlap«. Ob času grozne prekucije bil je finančni minister in se je zvezal z vsemi sovražniki Habsburžanov v inozemstvu. Njegovo peklensko sovraštvo do vladne hiše priklopelo je tako visoko, da je dal l. 1849 dne 14. aprila, Habsburžane odstaviti, pahniti s prestola, a sam postal je diktator ali vladar Ogerske. Toda Hrvat Jelčić mu je pošteno posvetil. Naši Slovenci in bratje Hrvati so prihruli na Ogersko ter Madjare oklestili in pomandrali, da je bilo strah. Há — tu so se Ogri učili pokorsčine do cesarja, ko so videli potoke krvi in cele trume padlih vojakov! Kušut je bežal na Turško, stvar njegova je bila zgubljena; samo brezmejno sovraštvo do Habsburžanov je še ohranil. Sultan ga je dal v Kutahiji zapreti, v Budapešti pa je bil 22. septembra 1851 na smrt obsojen. Še tisto leto je ubežal na Angleško, potem je šel v Ameriko; povsod je širil in netil ogenj revolucijski. Slednjič se je podal v Turin kjer je ostal do svoje smrti 19. sušca t. l. Bil je v zvezi z najhujšimi sovražniki avstrijskimi, z Napoleonom III., z Mazzinijem, s Kreimijem. Habsburžane je celo tako strastno sovražil do svojega zadnjega izdihljaja, da ni hotel priti v domovino, ko je naš preblagi cesar l. 1867 ga pomilostil. In sedaj so mu Madjari pri pogrebu take časti skazovali! Veleizdajalca tako proslavljati... ni-li to v obraz biti ljubezen do cesarja? Kušut je kriv, da se je prelilo l. 1848. in 1849. toliko krvi na Ogrskem, da je nad 200.000 ljudij umrlo grozne smrti, in zdaj mu še hočejo postaviti spomenik?!... Slovenci, ako bi vi tako s trdovratnim veleizdajalcem ravnali, potem bi vse vaše planine imele premalo dreves, da bi ž njih vaši sodniki delali križce in vialice...

Kakor neskončno je Košut sovražil Habsburžane, tako in še bolj vi ljubite svoje drage, slavne Habsburžane! Bog živi cesarja, Franca Jožefa! Antál.

Iz Brežic. (Različne novice.) Frančiškanska cerkev je bila lani popolnoma prenovljena in letos za velikonočne praznike je dobila nov božji grob, katerega je krasno izdelal akademični slikar, gosp. Sim. Ogrin z Vrhnik. Delo časti umetnika, pa tudi častitega gvar-dijana P. Albina, ki se za olepšanje cerkve mnogo trudi. — Na belo nedeljo je prav blizu mesta pogorela lesena koča revnega črevljarja M. Darovica. Tako naglo je bilo vse v plamenu, da skoro nič niso mogli rešiti. Kako je ogenj nastal, ni znano. — Zadnjo zimo so ljudje veliko delali po vinogradih v Sromljah, Pišecah, na Bizeljskem i. t. d. Začeli smo trdno upati, da bomo sčasoma zopet imeli vina dovolj. — Družba sv. Mohorja se je v naši župniji pomnožila od 141 do 169 udov; pa tudi po vseh drugih župnijah naše lepe dekanije je število letošnjih Mohorjanov zdatno večje, posebno v Pišecah in v Sevnici. — Kakor se je že poročalo po drugih časnikih, osnoval se je tukaj »tamburaški zbor«, ki bode v nekaterih tednih prvič nastopil. Ker so vsi udje muzikalično nadarjeni, se je nadejati, da nam bode delal vso čast ter mnogo koristil naši narodni stvari. Daj Bog!

Iz Ptuja. (Dijaški kuhinji v Ptuj) so od 1. januarja do 1. aprila t. l. darovali p. n. gospodje in sl. društva: sl. okrajni zastop v Ormožu 25 fl., Meško Jak., kanonik itd. pri Sv. Lovrencu v slov. gor. 10 fl., sl. Posojilnica v Makolah 10 fl., Lendovšek Mih., duh. svet. in župnik v Makolah 5 fl., sl. okr. zastop pri Sv. Lenartu v slov. gor. 30 fl., Kralj Jož., dekan v Zavrču 5 fl., Ozmeč Jož., kaplan v Ljutomeru 5 fl., Strah Juri, veleposestnik v Hvaletincih 1 fl., Hajšek Ant., kanonik itd. v Slov. Bistrici 3 fl., Hrčič Jož., duh. svet. in župnik v Spodnji Polskavi 3 fl., Šuta Alojz, kaplan pri Sv. Marjeti 1 fl. 50 kr., sl. okrajni zastop v Ptuj 140 fl., družba pri g. župniku Črnogorskem 4 fl., Canjkar Jak., mestni župnik v Ormožu 3 fl., gospa Planinšek Franja, posestnica v Ptuj 5 fl., Stazinski o. Konrad, minorit, 2 gld., sl. okr. zastop v Slov. Bistrici 10 fl., Gregorič Ant., tajnik itd. v Ptuj 5 fl. — Mesečne doneske so odrahtali p. n. gospodje: Bratuša Al., beneficijar, 3 fl., Čilenšek M., prof., 3 gld., Črnko M., vikar, 3 fl., Majcen Ferd., prof., 3 fl., Ožgan Sim., c. kr. notar, 3 fl., dr. Ploj Jak., odvetnik, 9 fl., dr. Schiffrer J., c. in kr. polk. zdravnik, 3 fl., Sedlaček J., tajnik, 1 fl. 50 kr., Svet o. Alfonz, minorit, 1 fl. 50 kr. in Šalomon Franc, mestni kaplan, 3 fl. — Vsem p. n. imenovanim dobrotnikom izreka priščno zahvalo Ferd. Majcen, denarničar.

Iz Šikol pri Pragerskem. (Gasilno društvo) se je pri nas osnovalo in je pravila visoka deželna vlada št. 3770 blagovolila potrditi. Izvolilo si je društvo odbor in sicer: Franca Perpat, za načelnika; Jakoba Salatnik, za namestnika; Matija Goričan, za društvenega tajnika; Jurija Draškovič, za blagajnika; Miha Šeliga, za vodnika plezalcev; Andreja Goričan, za njegovega namestnika; Matija Trčko, za vodnika brizgalnice; Štefana Medved, za njegovega namestnika; Filipa Žumer, za vodnika gasilcev; Jarneja Pauman, za njegovega namestnika in Matevža Kajnc, za nadzornika orodja. Vsi so vrli Slovenci, katerim se veli: le složno naprej! — Smem že to novo gasilno društvo v Šikolah javno pohvaliti, in zakaj? Ognjegasilci iz Šikol so bili pri zadnjem požaru v Starešincih, na veliki torek večer, oni pridni ljudje, ki so celo vrsto hiš obranili pretečega požara, katerih je prihitelo 23 mož na pogorišče s svojo brizgalnico. Drugi ljudje niso dali niti kaplice vode zoper ogenj. Hvala gre torej le gasilcem v Šikolah, katerim naj vsikdar pomaga ljubi Bog in sv. Florijan!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so bili samo jeden dan v Opatiji, kjer jih je hrvaško ljudstvo jako navdušeno pozdravljalo. — Vsi škofje avstrijski so prišli na zborovanje, katero se je pričelo 2. t. m. — Katoliško šolsko društvo je imelo na belo nedeljo dvojno sila sijajno zborovanje. — Občni avstrijski katoliški shod bode letos meseca avgusta. — V notranjem mestu je bil za državnega poslanca izvoljen Noske. — Drž. zbor se je 3. t. m. zopet začel in bode to zasedanje do 22. maja. Dela bodo imeli poslanci dovolj.

Gornje Avstrijsko. V Lincu hočejo postaviti katoliško gimnazijo. Imajo že precej denarja skupaj; sama grofinja Revertera, sinaha avstrijskega veleposlanca pri sv. očetu, je darovala v ta namen sto tisoč gold. Liberalni mestni zastop sicer neče zastopj dati stavbišča, toda s tem kaže, da mu je malo mar za občni blagor.

Galičisko. V Lvovu je bil shod rusinskih zaupnih mož. Vsi so se izrekli, da rusinski poslanci ne smejo podpirati sedanje koalicijske vlade. Ali bodo s tem veliko dosegli, je drugo vprašanje.

Štajarsko. Da se nemški nacionalci radi lišpajo s perjem konservativnih poslancev, razvidelo se je na shodu volilcev v Kindbergu dne 27. marcija, čes, nemški nacionalci so delali za predruženje gozdne postave. V resnici pa je to storil konservativni deželni poslanec Pirchegger.

Koroško. Vrlo katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence bode imelo peti občni zbor v Celovcu dne 25. aprila. — Koroški nemški liberalci in nacionalci se letos vedno med seboj kavsajo; le proti Slovencem so zložni.

Kranjsko. Na Gorenjskem hočejo ustanoviti katoliško politično društvo, kakor je na Dolenjskem. — Mnogo volilcev Radoveljskega okraja je poslalo nedavno zaupnico grofu Hohenwarthu. — V Ljubljani se bode novo poslopje sezidalo za uradnike deželne vlade in deželnega predsednika. — Na belo nedeljo so se nekateri vojaki 27. pešpolka stopili z meščani v Ljubljani na Tržaški cesti. Obojnih je več ranjenih.

Primorsko. Jožef Kontento, glavni blagajnik tržaške trgovske blagajnice, je temu zavodu ukradel 60.000 fl. in je pobegnil. — Slovenska Tržaška posojilnica in hranilnica je letos v prvih treh mesecih imela denarnega prometa 52.000. — Minister Madeyski si je v Gorici šole ogledoval. Morebiti bode to Slovencem kaj koristilo.

Hrvaško. Ves hrvaški narod se raduje, menda za to, ker je Košut umrl? Ne. V Zagreb dobijo za nadškofa dr. Jurija Posiloviča, do sedaj škofa v Senju. Vendar je zmaga pravica, ne pa ogerske vlade predrzna sila!

Ogersko. Srbi so se na večih zborih izrekli zoper vladne cerkvene predloge in so s tem primorali svoje poslance, da ne smejo več z Weckerlom »skup vleči«. — Košuta so zadnjo nedeljo pokopali; po časnikih se zdaj sploh piše, da bode tudi kmalu pokopano ministerstvo, kateremu je na čelu dr. Weckerle. Ne bode ga nikoli škoda.

Vunanje države.

Rim. Večkrat se bere, da posebno italijanska kraljica Margareta srčno želi, naj bi se njen soprog s papežem pogodil ter jim prepustil Rim. Papež Leon XIII. seveda od pravice nikakor ne smejo odstopiti, vendar